

INFORMACJA

do wniosku o zasiłek opiekuńczy

I. Z jakich powodów możesz ubiegać się o zasiłek opiekuńczy

Zasiłek opiekuńczy otrzymasz, gdy opiekujesz się:

- **z zdrowym dzieckiem w wieku do ukończenia 8 lat, ponieważ:**
  - został zamknięty żłobek, klub dziecięcy, przedszkole lub szkoła, do których dziecko uczęszcza i zostałeś o tym powiadomiony w terminie krótszym niż 7 dni przed dniem ich zamknięcia,
  - zachorowała niania, z którą rodzice mają zawartą umowę uaktywniającą, albo zachorował dzienny opiekun, który sprawuje opiekę nad dzieckiem,
  - poród lub choroba Twojego małżonka albo rodzica dziecka, który stale opiekuje się dzieckiem, uniemożliwia mu sprawowanie opieki,
  - Twój małżonek lub rodzic dziecka, który stale opiekuje się dzieckiem, przebywa w szpitalu albo innym przedsiębiorstwie podmiotu leczniczego wykonującego działalność leczniczą w rodzaju stacjonarne i całonocne świadczenia zdrowotne,
- **dzieckiem niepełnosprawnym w wieku do ukończenia 18 lat, ponieważ:**
  - poród lub choroba Twojego małżonka albo rodzica dziecka, który stale opiekuje się dzieckiem, uniemożliwia mu sprawowanie opieki,
  - Twój małżonek lub rodzic dziecka, który stale opiekuje się dzieckiem, przebywa w szpitalu albo innym przedsiębiorstwie podmiotu leczniczego wykonującego działalność leczniczą w rodzaju stacjonarne i całonocne świadczenia zdrowotne,
- **chorym dzieckiem,**
- **chorym dzieckiem niepełnosprawnym w wieku do ukończenia 18 lat,**
- **innym chorym członkiem rodziny,**
- **nowo narodzonym dzieckiem w okresie 8 tygodni po porodzie, gdy ubezpieczona matka dziecka, która pobiera zasiłek macierzyński:**
  - przebywa w szpitalu,
  - porzuciła dziecko,
  - ma orzeczenie o niezdolności do samodzielnej egzystencji,
  - ma orzeczenie o niepełnosprawności w stopniu znacznym.

Dziecko

Za dziecko uważa się:

- dzieci własne,
- dzieci małżonka,
- dzieci przysposobione,
- dzieci przyjęte na wychowanie i utrzymanie.

Członek rodziny

Za innego członka rodziny uważa się:

- małżonka,
- rodziców,
- rodzica dziecka,
- ojczyma i macochę,
- teściów,
- dziadków,
- rodzeństwo,
- wnuki,
- dzieci w wieku powyżej 14 lat,
- jeżeli pozostajesz z nimi we wspólnym gospodarstwie domowym w okresie sprawowania opieki.

II. Przez jaki okres możesz pobierać zasiłek opiekuńczy

- 60 dni w roku kalendarzowym, jeśli sprawujesz opiekę nad zdrowym dzieckiem do lat 8 lub chorym dzieckiem do lat 14, w tym także dzieckiem niepełnosprawnym w tym wieku,
- 30 dni w roku kalendarzowym, jeśli sprawujesz opiekę nad dzieckiem niepełnosprawnym w wieku od 8 do 18 lat ponieważ:
  - poród lub choroba Twojego małżonka albo rodzica dziecka, który stale opiekuje się dzieckiem, uniemożliwia mu sprawowanie opieki,
  - Twój małżonek lub rodzic dziecka, który stale opiekuje się dzieckiem, przebywa w szpitalu albo innym przedsiębiorstwie podmiotu leczniczego wykonującego działalność leczniczą w rodzaju stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne,
- 30 dni w roku kalendarzowym, jeśli sprawujesz opiekę nad chorym dzieckiem niepełnosprawnym w wieku od 14 do 18 lat,
- 14 dni w roku kalendarzowym jeśli sprawujesz opiekę nad chorym dzieckiem w wieku ponad 14 lat lub innym chorym członkiem rodziny.

Łączny okres wypłaty zasiłku opiekuńczego z powodu opieki nad dziećmi i innymi członkami rodziny z różnych przyczyn, nie może przekroczyć 60 dni w roku kalendarzowym.

Limit ten ma zastosowanie do wszystkich członków rodziny uprawnionych do zasiłku opiekuńczego, niezależnie od ich liczby oraz bez względu na liczbę dzieci i innych członków rodziny wymagających opieki.

Jeśli w roku kalendarzowym opiekujesz się tylko dzieckiem niepełnosprawnym oraz innym chorym członkiem rodziny i nie masz innych dzieci, które nie ukończyły 14 lat, zasiłek opiekuńczy przysługuje łącznie za okres nie dłuższy niż 30 dni w roku kalendarzowym, w tym nie dłużej niż 14 dni na opiekę nad chorym członkiem rodziny.

Do limitu 60, 30 lub 14 dni opieki w roku kalendarzowym nie zalicza się okresu opieki sprawowanej nad:

- nowo narodzonym dzieckiem w okresie 8 tygodni po porodzie, gdy ubezpieczona matka dziecka:
  - przebywa w szpitalu,
  - porzuciła dziecko,
  - ma orzeczenie o niezdolności do samodzielnej egzystencji,
  - ma orzeczenie o niepełnosprawności w stopniu znacznym.

Zasiłek opiekuńczy z powodu opieki nad tym dzieckiem przysługuje maksymalnie przez 8 tygodni, tj. do 56 dnia życia dziecka. Ten zasiłek opiekuńczy nie jest związany z rokiem kalendarzowym i nie jest wliczony do limitu dni opieki, które przysługują w danym roku.

III. Prawo do zasiłku opiekuńczego – podstawowe zasady

- Zasiłek opiekuńczy przysługuje bez okresu wyczekiwania, tj. od pierwszego dnia, od którego podlegasz ubezpieczeniu chorobowemu.
- Zasiłek opiekuńczy możesz otrzymać pod warunkiem, że nie ma innych członków rodziny mogących zapewnić opiekę. Jeżeli jednak sprawujesz opiekę nad dzieckiem chorym w wieku do 2 lat, zasiłek opiekuńczy przysługuje Ci nawet wtedy, gdy są inni członkowie rodziny, którzy mogą zapewnić opiekę.
- Członkiem rodziny, który może zapewnić opiekę nie jest osoba, która jest:
  - całkowicie niezdolna do pracy,
  - osobą chorą,
  - osobą niesprawną fizycznie lub psychicznie za względu na swój wiek,
  - osobą prowadzącą gospodarstwo rolne,
  - pracownikiem odpoczywającym po pracy na nocnej zmianie,
  - osobą prowadzącą działalność pozarolniczą,
  - osobą niezobowiązaną do sprawowania opieki na podstawie przepisów Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego, jeśli odmawia ona sprawowania opieki.
- Nie otrzymasz zasiłku opiekuńczego za okres:
  - w którym masz prawo do wynagrodzenia na podstawie przepisów szczególnych,
  - urlopu bezpłatnego lub urlopu wychowawczego,
  - tymczasowego aresztowania lub odbywania kary pozbawienia wolności,

- zwolnienia lekarskiego od pracy z powodu konieczności sprawowania przez Ciebie opieki, w czasie którego wykonywałeś pracę zarobkową lub które wykorzystywałeś niezgodnie z celem; zasiłku opiekuńczego nie otrzymasz, jeżeli okoliczności te zostaną stwierdzone w wyniku kontroli prawidłowości wykorzystywania zwolnień lekarskich od pracy przeprowadzonej przez płatnika zasiłku,
- w którym zaświadczenie lekarskie straciło ważność wskutek kontroli prawidłowości orzekania o czasowej niezdolności do pracy i wystawiania zaświadczeń lekarskich.

IV. Jakie złożyć dokumenty

Jeśli ubiegasz się o zasiłek opiekuńczy, złóż:

1. Wniosek o zasiłek opiekuńczy:

- **Z-15A** – jeśli opiekujesz się chorym dzieckiem, zdrowym dzieckiem w wieku do ukończenia 8 lat, dzieckiem niepełnosprawnym w wieku do ukończenia 18 lat lub dzieckiem nowo narodzonym w okresie pierwszych 8 tygodni po porodzie, albo
- **Z-15B** – jeśli opiekujesz się chorym członkiem rodziny, innym niż dziecko.

Nie musisz składać wniosku o zasiłek, jeśli ubiegasz się o zasiłek opiekuńczy za kolejny nieprzerwany okres z tytułu opieki nad tym samym dzieckiem lub członkiem rodziny oraz nie zmieniły się okoliczności, które podałeś we wcześniejszym wniosku. Wyjątkiem jest sytuacja, gdy zaświadczenie lekarskie stwierdzające konieczność sprawowania przez Ciebie opieki nad chorym dzieckiem lub chorym członkiem rodziny, zostało wystawione w formie dokumentu elektronicznego i nie posiadasz wydruku tego zaświadczenia. W takim przypadku – **jeśli zasiłek wypłaca ZUS** – powinieneś złożyć wniosek. Wypełnij go tylko w części, która dotyczy:

- okresu, za który ubiegasz się o zasiłek opiekuńczy,
- danych zwolnienia lekarskiego,
- Twoich danych, jako wnioskodawcy.

2. Dokumenty, które są potrzebne w zależności od tego, z jakiego powodu sprawujesz opiekę.

Opieka na chorym dzieckiem lub innym chorym członkiem rodziny

- zaświadczenie lekarskie wystawione:
  - w formie papierowej na druku ZUS ZLA, albo
  - w formie dokumentu elektronicznego (e-ZLA), albo
  - w formie wydruku zaświadczenia wystawionego elektronicznie (wydruk e-ZLA), albo
  - na formularzu wydrukowanym z systemu teleinformatycznego, albo
  - zaświadczenie lekarskie wystawione za granicą wraz z tłumaczeniem na język polski; zaświadczenie powinno zawierać nazwę zagranicznego zakładu leczniczego lub imię i nazwisko zagranicznego lekarza, powinno być opatrzone datą wystawienia i podpisem oraz określać początkową i końcową datę niezdolności do pracy z powodu konieczności sprawowania opieki nad chorym członkiem rodziny.
Jeśli zaświadczenie lekarskie jest z państwa członkowskiego Unii Europejskiej, Europejskiego Obszaru Gospodarczego, Szwajcarii albo państwa, z którym Polska zawarła umowę międzynarodową, to składasz je w języku urzędowym tego państwa – nie musi być przetłumaczone na język polski.

Opieka nad zdrowym dzieckiem w wieku do lat 8

- Twoje oświadczenie, że żłobek, klub dziecięcy, przedszkole lub szkoła, do których uczęszcza dziecko, zostały nieprzewidzianie zamknięte,
- zaświadczenie lekarskie wystawione na zwykłym druku, jeśli opiekujesz się dzieckiem z powodu:
  - **porodu lub choroby** małżonka lub rodzica dziecka, który stale opiekuje się dzieckiem, jeżeli poród lub choroba uniemożliwia mu sprawowanie opieki,
  - **pobytu** małżonka lub rodzica dziecka, który stale opiekuje się dzieckiem, w szpitalu albo innym przedsiębiorstwie podmiotu leczniczego wykonującego działalność leczniczą w rodzaju stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne;

Zaświadczenie to powinno zawierać:

- imię i nazwisko małżonka lub rodzica dziecka, który stale opiekuje się dzieckiem,
- okres i przyczynę konieczności sprawowania opieki nad dzieckiem,
- nazwisko dziecka, nad którym ma być sprawowana opieka oraz jego imię, o ile dziecku zostało już nadane,
- pieczętą i podpisem lekarza wystawiającego zaświadczenie.

Opieka nad dzieckiem niepełnosprawnym w wieku do 18 lat

- dokument, który potwierdza niepełnosprawność tj. orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności lub orzeczenie o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczność stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji,
- zaświadczenie lekarskie, jeśli opiekujesz się chorym niepełnosprawnym dzieckiem do lat 18, wystawione:
  - w formie papierowej na druku ZUS ZLA, albo,
  - w formie dokumentu elektronicznego (e-ZLA), albo
  - w formie wydruku zaświadczenia wystawionego elektronicznie (wydruk e-ZLA), albo
  - na formularzu wydrukowanym z systemu teleinformatycznego, albo
  - zaświadczenie lekarskie wystawione za granicą wraz z tłumaczeniem na język polski; zaświadczenie powinno zawierać nazwę zagranicznego zakładu leczniczego lub imię i nazwisko zagranicznego lekarza, powinno być opatrzone datą wystawienia i podpisem oraz określać początkową i końcową datę niezdolności do pracy z powodu konieczności sprawowania opieki nad chorym członkiem rodziny.
Jeśli zaświadczenie lekarskie jest z państwa członkowskiego Unii Europejskiej, Europejskiego Obszaru Gospodarczego, Szwajcarii albo państwa, z którym Polska zawarła umowę międzynarodową, to składasz je w języku urzędowym tego państwa – nie musi być przetłumaczone na język polski,
- zaświadczenie lekarskie wystawione na zwykłym druku, jeśli opiekujesz się niepełnosprawnym dzieckiem z powodu:
  - porodu lub choroby małżonka lub rodzica dziecka, który stale opiekuje się dzieckiem, jeżeli poród lub choroba uniemożliwia mu sprawowanie opieki,
  - pobytu małżonka lub rodzica dziecka, który stale opiekuje się dzieckiem, w szpitalu albo innym przedsiębiorstwie podmiotu leczniczego wykonującego działalność leczniczą w rodzaju stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne.

Opieka nad nowo narodzonym dzieckiem w okresie pierwszych 8 tygodni

- Twoje oświadczenie o pobieraniu przez matkę dziecka zasiłku macierzyńskiego w okresie 8 tygodni po porodzie,
- prawomocne orzeczenie o niezdolności matki dziecka do samodzielnej egzystencji wydane przez lekarza orzecznika ZUS, komisję lekarską ZUS, lekarza rzeczoznawcę KRUS, komisję lekarską KRUS, a w przypadku zaliczenia do znacznego stopnia niepełnosprawności – orzeczenie o niepełnosprawności w stopniu znacznym wydane przez zespół do spraw orzekania o niepełnosprawności albo ich kopia potwierdzona za zgodność z oryginałem przez płatnika składek lub ZUS,
- zaświadczenie lekarskie, które potwierdza okres pobytu matki dziecka w szpitalu,
- Twoje oświadczenie o porzuceniu dziecka przez matkę, zawierające datę porzucenia dziecka.

Jeśli zasiłek wypłaca ZUS

Dodatkowo niezbędne jest zaświadczenie płatnika składek wystawione na druku:

- Z-3 – jeśli jesteś pracownikiem,
- Z-3b – jeśli wykonujesz pozarolniczą działalność, jesteś osobą współpracującą z osobą prowadzącą pozarolniczą działalność albo jesteś osobą duchowną,
- Z-3a – jeśli jesteś ubezpieczony z innego tytułu.